

Fjármála- og efnahagsráðuneytið
Arnarhvoli við Lindargötu
101 Reykjavík

sent á samráðsgátt

Reykjavík 23. september 2020

Efni: Umsögn um drög að frumvarpi til laga um breytingu á ýmsum lögum vegna samsköttunar félaga, takmörkunar á frádrætti vaxtagjalda og skattlagningar útsendra starfsmanna (samsköttun, útsendir starfsmenn o.fl.)

Samtök atvinnulífsins og Samtök iðnaðarins (hér eftir „**samtökin**“) hafa tekið til umsagnar ofangreint mál sem birt var á samráðsgátt stjórnvalda 9. september sl. Samtökin hafa áður skilað umsögnum við frumvörp sama efnis en nú hefur sú jákvæða breyting verið gerð að ekki er í frumvarpinu að finna breytingu á svokölluðu CFC ákvæði heldur er stefnt að því að leggja fram sérstakt frumvarp hvað það varðar á vorþingi 2021. Samtökin leggja ríka áherslu á gott samráð sé við hagaðila við vinnslu þess frumvarps og þess gætt að ekki sé gengið lengra en þörf er á. Eftirfarandi eru athugasemdir samtakanna við hið fyrirbyggjandi frumvarp.

I. Undanþága b-liðar 2. gr. – vaxtagjöld vegna lánaviðskipta innan samstæðu

Í síðasta málslið b. liðar 2. gr. frumvarpsins er heimild til vaxtafrádráttar þrengd frá því sem nú gildir og verður aðeins heimil þegar öll félög í samstæðu eru heimilisföst hér að landi. Samtökin telja að hér sé um verulega mismunun að ræða og þá sérstaklega gagnvart fyrirtækjum í útflutningi sem eru nánast öll með dótturfélög erlendis. Í greinargerð kemur fram að af 7. mgr. inngangsorða og 1. mgr. 4. gr. skattasniðgöngutílskipunar ESB nr. 2016/1164 megi ráða að aðildarríkjum sé heimilt að veita innlendum samstæðum sem njóta heimildar til samsköttunar undanþágu frá reglum um takmörkun á heimild til vaxtafrádráttar. Tílskipunin hefur ekki verið innleidd í EES rétt. Með frumvarpinu er lagt til að framangreindar reglur gildi ekki um innlendar samstæður sem njóta heimildar til samsköttunar skv. 55. gr. tekjuskattslaga. Þrátt fyrir að tílskipunin sé ekki skuldbindandi að EES rétti er mikilvægt að íslensk stjórnvöld velji ekki meira íþyngjandi leiðir en önnur stjórnvöld í Evrópu við val á leið að sama markmiði.

Með þeirri leið sem farin er í frumvarpinu er löggjafinn að ganga lengra en þörf er á enda eru aðstæður hérlendis sérstakar bæði hvað varðar smæð og hátt hlutfall útflutnings. Þannig fellur félag utan gildissviðs ákvæðis 1. mgr. 57. gr. b. tekjuskattslaga ef lánið er veitt frá tengdum aðila, þeir séu samskattaðir og að öll fyrirtæki innan samstæðunnar séu með heimilisfesti á Íslandi. Um leið og íslenskt fyrirtæki stofnar dótturfélag erlendis getur það ekki lengur fallið undir b- lið 3. mgr. 57. gr. b. Lagasetningin skerðir því með beinum hætti samkeppnishæfni alþjóðlegra fyrirtækja á Íslandi. Markmið ákvæðisins er samkvæmt frumvarpinu að koma í veg fyrir að samkeppnisstaða innlendra fyrirtækja skekkist gagnvart fjölpjóðlegum fyrirtækjasamstæðum. Að mati samtakanna mun ákvæðið hafa andstæð áhrif. Telja samtökin þá ólíklegt að þetta fyrirkomulag standist fjórfrelsisákvæði EES-samningsins.

II. Aukin ábyrgð innlendra aðila í byggingarstarfsemi og mannvirkjagerð

Í 4. gr. frumvarpsins er að finna breytingu á lögum um staðgreiðslu opinberra gjalda nr. 45/1987 með síðari breytingum. Ákvæðinu er ætlað að ná til aðila hér á landi sem nýtir vinnuafli erlends aðila á

grundvelli samnings um útleigu á vinnuafli eða annars konar vinnuframlags. Uppfylla þarf fjögur skilyrði til að falla undir ákvæðið, m.a. að starfið sé hluti af kjarnastarfsemi eða annarri daglegri starfsemi innlenda aðilans og að ábyrgð og fjárhagsleg áhætta verksins sé hjá innlenda aðilanum.

Markmið ákvæðisins er að útvíkka ábyrgð og skyldu innlendra aðila í byggingarstarfsemi eða mannvirkjagerð á skilum staðgreiðslu. Þannig er verið að rýmka heimildir íslenskra skattýfirvalda til þess að innheimta skatt hjá íslenskum fyrirtækjum vegna starfsemi erlendra aðila í þeirra þágu. Það er með öllu óljóst af lestri ákvæðisins til hvaða samninga ákvæðið tekur og hafa samtökin áður gert athugasemdir við sambærilegt ákvæði í fyrri frumvörpum um sama efni. Engar breytingar hafa verið gerðar á ákvæðinu né heldur greining á áhrifum þess á bygginga- og mannvirkjagerð.

Þess ber að geta að töluverð breyting hefur verið á rekstrarumhverfi fyrirtækja í byggingarstarfsemi og mannvirkjagerð, m.a. með tilkomu svokallaðrar keðjuábyrgðar. Keðjuábyrgð verktaka var bætt inn í lög um opinber innkaup nr. 120/2016 sbr. nýja 88. gr. a. og tók lagabreytingin gildi 1. janúar 2020. Meginmarkmið ákvæðisins er að sporna við mögulegri misnotkun á vinnuafli innanlands í opinberum innkaupum. Er ákvæðið sett í samræmi við stefnu stjórnvalda um að vinna gegn félagslegum undirboðum og brotum á vinnumarkaði. Samtökin telja að með innleiðingu keðjuábyrgðar hafi löggjafinn náð með vægari hætti utan um það vandamál sem lagt er til grundvallar að leysa með lagabreytingunni. Ekki sé komin nægileg reynsla á ákvæðið né hafi verið gerðar greiningar á því hvaða áhrif innleiðing keðjuábyrgðar muni hafa eða hafi þegar haft. Samtökin mótmæla því að þörf sé á svo íþyngjandi lagabreytingu þar sem framkvæmdin hefur þegar verið lögfest með öðrum og vægari hætti í lögum um opinber innkaup.

Með lagabreytingunni er verið að gera enn ríkari kröfur til fyrirtækja þar sem notendafyrirtæki geta verið skilgreint sem launagreiðendur starfsmanna annarra fyrirtækja á grundvelli samnings um útleigu á vinnuafli eða annars konar vinnuframlagi. Ákvæði 4. gr. frumvarpsins er hinsvegar gallað enda ómöguleiki fyrir innlenda aðila í þessum geira að fylgja því. Innlendir aðilar hafa ekki vitneskju um launakjör starfsmanna erlenda aðilans og enn erfiðara reynist fyrir innlendan aðila að hafa slíkar upplýsingar þegar hann er ekki í samningssambandi við þann er útvegar starfsfólk. Frumvarpið gerir ráð fyrir því að ekki sé þörf á beinu samningssambandi milli innlends aðila og undirverktaka erlends aðila svo að skilaskylda innlends aðila sem launagreiðanda sé til staðar. Með ákvæðinu er samkeppnisstaða innlendra aðila skert gagnvart erlendum aðilum.

Ákvæðið er að mati samtakanna háð miklum annmörkum og leggja samtökin því til að það verði fellt út úr frumvarpinu.

Virðingarfyllst,
f.h. Samtaka atvinnulífsins

Heiðrún Björk Gísladóttir,

f.h. Samtaka iðnaðarins

Björg Ásta Þórðardóttir